

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
i systemu pieczy zastępczej za rok 2020

Sokoły, luty 2021

I. Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017, poz.887 z późn. zm.), który zobowiązuje Wójta do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

W gminie Sokoły podejmowane były działania na rzecz dziecka i rodziny. Ciągłe jednak występują problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni bądź bezpośredni wpływają na rodzinę. Rodziny borykają się z wieloma problemami, które prowadzą do powstawania trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić wykorzystując własne środki, zasoby, uprawnienia i możliwości.

Prezentowane sprawozdanie przedstawia działania podejmowane w ramach pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami polegała na objęciu pomocą rodziny już na początkowym etapie występujących problemów, tak by nie dopuścić do ich eskalacji, której konsekwencją może być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

II. Gminny Program Wspierania Rodziny

Program Wspierania Rodziny w Gminie Sokoły na lata 2018 – 2020 zakładał następujący cel główny : utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych mających na celu wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Cel główny realizowany jest przez cele szczegółowe tj.:

1. Diagnozowanie i analiza środowiska rodzinnego.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny oraz zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.
5. Dążenie do odbudowy i wzmocnienia ról.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora programu, w odniesieniu do realizacji powyższych celów przebiegały w następujący sposób:

1. Diagnozowanie i analiza środowiska rodzinnego.

Pracownicy socjalni OPS w Sokołach systematycznie diagnozowali potrzeby rodzin. Na bieżąco prowadzona jest praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom wzmocnić lub odzyskać zdolność funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych jak również tworzenie warunków sprzyjających temu celowi poprzez wykorzystanie posiadanych zasobów przez rodziny. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji i objęcia rodziny właściwą formą pomocy mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez następujące działania.

W roku 2020 pomocą objęto 55rodzin (146 osób).

- przyznanie gorącego posiłku,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej,
- wsparcie materialne i rzeczowe w ramach ustawy o pomocy społecznej

Rodzynom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielano wsparcia w formie pomocy finansowej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej..

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Świadczenia z programu „Posiłek w szkole i w domu”, w tym: 1/ dzieci objęte dożywianiem, 2/ zasiłki celowe na żywność	14	80	35	7086,00
		9	47	25	8600,00
2.	Zasiłek okresowy	25	146	34	66802,00
3.	Zasiłek celowy i celowy specjalny	25	45	12	19521,00

Bardzo ważnym wsparciem kierowanym przez tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej do rodzin jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny tzw. Rodzina 500+. W roku 2020 wypłacono 11979 świadczeń dla 1040 dzieci z 543 rodzin na łączną kwotę – 5943578,00 zł.

Rzeczowym wsparciem rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej jest dystrybucja artykułów żywnościowych. W roku 2020 pomoc żywnościową pozyskiwaną z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Łomży otrzymało 41 rodzin (liczba dzieci w rodzinach – 70).

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodzin, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

Głównym założeniem realizacji powyższego zadania jest zaspokojenie elementarnych potrzeb rodziny, ochrony jej praw i podmiotowości w systemowych działaniach zapewniających niwelowanie i wyrównywanie różnic, bezpieczeństwo socjalne oraz poprawę jakości życia.

Pomoc instytucjonalna powinna służyć odbudowie i podtrzymywaniu prawidłowego, gwarantującego bezpieczeństwo i lepszą jakość życia modelu funkcjonowania rodziny i dziecka w sytuacji, gdy rodzina lub jej członek nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności.

Działania te powinny odbywać się przy zachowaniu zasady, że to właśnie rodzinie należy dać pierwszeństwo samodzielnemu zaradzeniu problemom, umożliwiając tym samym wykorzystanie potencjału własnego do ponoszenia odpowiedzialności za rodzinę oraz nabywania nowych

umiejętności i doświadczeń, korzystając z pomocy asystenta, pomocy specjalistów, pomocy z poradnictwa prawnego szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Wielopłaszczyznowe działania różnych instytucji realizujących Program Wspierania Rodziny to w szczególności:

- 1) zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez monitorowanie środowisk zagrożonych trudnymi sytuacjami życiowymi, w szczególności rodzin, w których występuję przemoc domowa. W roku 2020 do przewodniczącej zespołu interdyscyplinarnego wpłynęło 12 nowo założonych formularzy „Niebieskiej Karty”, Pracownicy socjalni OPS systematycznie monitorowali sytuację w rodzinach zagrożonych kryzysem i wykluczeniem społecznym, niekiedy w obecności dzielnicowego.
Na bieżąco współpracowano z dzielnicowymi w rozwiązywaniu trudnych sytuacji rodzinnych. Osoby, u których zachodziło podejrzenie nadużywania alkoholu kierowano do GKRPA lub do tutejszego punktu konsultacyjnego. W roku 2020 złożono 17 wniosków o skierowanie na ewentualne leczenie odwykowe. Ze wsparcia punktu konsultacyjnego skorzystało 8 osób, zmagających się z problemem alkoholowym.
- 2) Świadczone pracę socjalną na rzecz rodzin, u których zauważono symptomy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- 3) Wsparcie dzieci i młodzieży z orzeczoną niepełnosprawnością poprzez kompensowanie różnic w warunkach socjalno-bytowych i zdrowotnych. W roku sprawozdawczym udzielono pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla 3 dzieci. Specjaliści (logopeda, pedagog, psycholog) wypracowali 553 godzin. Koszt zadania wyniósł – 22120,00 zł.

Ponadto wypłacono 284zasiłków pielęgnacyjnych dla 40 dzieci na łączną sumę – 61299,00 zł; 224 świadczeń pielęgnacyjnych na sumę – 408858,00 zł oraz 213 dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na sumę – 23330,00 zł.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

1. Ciągłe monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli oraz przedstawicieli innych zawodów współpracujących z rodziną.
2. Prowadzenie współpracy z Gminną Komisją Alkoholową i Zespołem Interdyscyplinarnym w celu motywowania członków rodziny do podjęcia odpowiednich działań tj. leczenia uzależnienia alkoholowego bądź podjęcia terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej.
3. Przekazywania wiedzy na temat wypełniania obowiązków rodzicielskich.
4. Prowadzenia współpracy z podmiotami w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

5. Dążenie do odbudowy i wzmocnienia ról .

Udzielono pomocy rodzinom , których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej prowadząc do odbudowy istniejących relacji pozwalających na powót dzieci do rodzin naturalnych, prowadzone działania przez pracownika socjalnego nie przyniosły pozytywnych efektów. W roku 2020 w gminie Sokoły nie zatrudniono asystenta rodziny. Decyzję o zatrudnieniu asystenta rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka na podstawie wniosku pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Na terenie gminy Sokoły nie funkcjonują rodziny wspomagające, w związku z tym nie organizowano szkoleń dla rodzin pełniących funkcje rodzin wspomagających oraz nie ponoszono kosztów związanych z udzieleniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowywaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Współfinansowano pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. W roku sprawozdawczym zostały poniesione częściowe koszty pobytu 9 dzieci w wysokości – 32356,48 zł.,

Realizowano zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W roku 2020 wydano 81 kart dla 32 rodzin wielodzietnych oraz dla rodziców, którzy w przeszłości wychowali co najmniej 3 dzieci.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierających rodzinę.

W roku 2020 prowadzono stałą współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem - jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej.

Współpraca polegała głównie na wymianie informacji o sytuacji rodzin zastępczych z terenu gminy Sokoły.

Współpracowano również z innymi realizatorami programu zaangażowanymi w dotychczasową działalność na rzecz pracy z dzieckiem, rodziną oraz środowiskiem lokalnym, w szczególności z:

- samorządem lokalnym,
- GKRPA,
- posterunkiem policji,
- sądem rejonowym w Wysokiem Mazowieckiem oraz kuratorami sądowymi,
- placówkami oświatowymi z terenu gminy,
- przedstawicielami służby zdrowia,
- przedstawicielami organizacji pozarządowych

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa oraz budżetu gminy.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2021

- 1) Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- 2) Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział

w szkoleniach i innych formach kształcenia.

- 3) Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.
- 4) Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
- 5) Zatrudnienie asystenta pracy z rodziną.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, ponieważ wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Sokoły luty 2021 r.

sporządziła: Grażyna Antończuk